

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a JUDr. Hany Pipkové ve věci

žalobce: **A. M.**, nar. X, státní příslušnost A.

zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra – Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 1. 2014, MV-130275-3/SO/sen-2012,

t a k t o:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

1. Podanou žalobou se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti usnesení Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 14. 9. 2012, č. j. OAM – 50457-8/DP-2012, (dále jen též „prvoinstanční rozhodnutí“), jímž bylo podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zastaveno řízení o žádosti žalobce o povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem studia.

2. Žalobce vytýká napadenému rozhodnutí nezákonnost s tím, že bylo vydáno v rozporu se zákonem o pobytu cizinců i zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „správní řád“); konkrétně, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v evidentním rozporu s § 2 odst. 4, § 3, § 4, správního řádu.

3. Jak žalobce uvedl v podané žalobě, důvodem pro zastavení řízení o jeho žádosti byla její opožděnost. Žalobce byl povinen podat žádost nejpozději dne 9. 8. 2012, žádost však u správního orgánu podal až dne 14. 8. 2012. Na místě se pracovníka prvoinstančního orgánu dotazoval, zda je vše v pořádku a byl o tom ujištěn a bylo mu vydáno potvrzení o podání žádosti. Žalobce má za to, že v souladu s § 45 odst. 2 správního řádu, měl být příslušným pracovníkem správního orgánu na opožděnost podané žádosti upozorněn a měl být poučen o tom, že s podáním žádosti je třeba spojit žádost o prominutí zmeškání lhůty. Skutečnost byla taková, že žalobci dne 24. 7. 2012 zemřel dědeček, pohřeb se konal dne 27. 7. 2012; žalobce byl citově i psychicky otřesen a tato závažná rodinná situace byla důvodem opožděného podání žádosti.

4. Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasil a navrhl její zamítnutí. Podle žalovaného byly splněny podmínky pro zastavení řízení podle § 169 odst. 8 písm. d) zákona o pobytu cizinců. S odkazem na obsah správního spisu žalovaný uvedl, že žalobce si dne 6. 8. 2012 vyřizoval náležitosti potřebné k podání žádosti, samotnou žádost však podal až o 8 dnů později. Důvody, které mu ve včasném podání žádosti bránily, žalobce nijak nedoložil např. úmrtním listem dědečka a nelze k nim proto přihlížet.

5. Co se týče namítaného postupu v rozporu s § 45 odst. 2 správního řádu, žalovaný s argumentací žalobce nesouhlasí, neboť v dané věci se nejedná o vadu žádosti, ale o její opožděné podání, přičemž uváděné ustanovení správního řádu míří na odstranění formálních nedostatků podání. Správní orgán ani nemohl přistoupit k věcnému přezkoumání žádosti a to právě s ohledem na její opožděnost.

6. Z obsahu správního spisu soud vzal po provedeném dokazování za prokázané, že žalobce dne 14. 8. 2012 podal osobně žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia. Usnesením ze dne 14. 9. 2012, č. j. OAM – 50457-8/DP-2012, Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky řízení zastavilo podle § 169 odst. 8 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Z odůvodnění rozhodnutí se podává, že žalobci bylo dne 13. 2. 2012 uděleno vízum k pobytu nad 90 dní č. 005282065 za účelem studia. Podle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je cizinec povinen podat žádost o povolení k dlouhodobému pobytu nejdříve 90 a nejpozději 14 dnů před uplynutím platnosti víza. Žalobce podal žádost dne 14. 8. 2012, tedy v době, kdy k tomu nebyl oprávněn a současně nedoložil, že mu v podání žádosti zabránily důvody na jeho vůli nezávislé. Řízení bylo proto zastaveno.

7. Proti rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž uvedl, že 24. 7. 2012 zemřel jeho dědeček a pohřeb se konal v Arménii dne 27. 7. 2012, uvedená událost v rodině mu zabránila, aby žádost podal včas. Při podání žádosti si od něj pracovník prvoinstančního orgánu vzal všechny dokumenty a sdělil, že je vše v pořádku, žalobce proto odcházel s vědomím, že své povinnosti splnil. Nebylo mu známo, že je třeba současně podat žádost o prominutí zmeškání lhůty, vycházel z toho, že postupoval v souladu s § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Pokud by byl příslušným pracovníkem na povinnost žádat o prominutí zmeškání lhůty upozorněn, důvod zmeškání by doložil. Žalobce dále uvedl, že

pokud by měl možnost na území ČR zůstat, postoupil by do 2. ročníku studia na vysoké škole, v České republice si vytvořil silné vazby, má zde řadu přátel, hovoří česky, povinnost vycestovat by znamenala nepřiměřený zásah do jeho soukromého života.

8. Součástí spisového materiálu je potvrzení o studiu žalobce, dále potvrzení o výši zůstatku na účtu žalobce vystavené bankou dne 6. 8. 2012 a smlouva o pojištění komplexní zdravotní péče cizinců uzavřená dne 6. 8. 2012. U uvedené smlouvy je přiložen příjmový pokladní doklad o zaplacení pojistného vystavený téhož dne, z něhož se podává, že pojistné bylo přijato přímo od žalobce.

9. Napadeným rozhodnutí žalovaný podané odvolání zamítl a prvoinstanční rozhodnutí potvrdil. Žalovaný dospěl k závěru, že prvoinstanční orgán rozhodl o zastavení řízení v souladu se zákonnými ustanoveními, které v odůvodnění rozhodnutí žalovaný citoval. K odvolacím námitkám pak konstatoval, že žalobce neunesl břemeno tvrzení a důkazní břemeno pokud jde o tvrzené překážky, nezávislé na jeho vůli, pro něž nepodal žádost v zákonem stanovené lhůtě. Tuto lhůtu žalovaný vymezil na období od **25. 5. 2012 do 9. 8. 2012**. V době, kdy byla žádost podána, k tomu žalobce nebyl oprávněn. Tvrzení o úmrtí dědečka žalobce žádným způsobem nedoložil, nad to ze správního spisu vyplývá, že žalobci bylo dne 6. 8. 2012 vystaveno potvrzení o zůstatku na účtu a doklad o zdravotním pojištění, žalovaný má za to, že pokud žalobce mohl obstarat tyto náležitosti, mohl též podat včasnou žádost. Žalovaný dále konstatoval, že není povinností správního orgánu vyrozumět žadatele o skutečnosti, že žádost nebyla podána v zákonné lhůtě a není, v případě opožděné podané žádosti, povinen účastníka řízení vyzývat k doplnění podkladů a informací.

10. Konečně žalovaný konstatoval, že usnesení o zastavení řízení je procesního charakteru a správní orgán není proto povinen zkoumat přiměřenost dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince.

11. Městský soud v Praze posoudil napadené rozhodnutí podle § 75 soudního řádu správního, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, jakož i řízení, které mu předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

12. Podle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném ke dni podání žádosti, *žádost o povolení k dlouhodobému pobytu je cizinec povinen podat nejdříve 90 a nejpozději 14 dnů před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů. V případě, že podání žádosti ve lhůtě podle předchozí věty zabrání důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po zániku těchto důvodů; vízum se do doby zániku tohoto oprávnění považuje za platné.*

13. Podle § 169 odst. 8 písm. d) zákona, *usnesením se také zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec podal žádost o prodloužení doby pobytu na vízum k pobytu nad 90 dnů, žádost o povolení k dlouhodobému pobytu nebo žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v době, kdy k tomu není oprávněn.*

14. Z citovaných zákonných ustanovení je zřejmé, že žalovaný postupoval správně, když potvrdil rozhodnutí o zastavení řízení o opožděně podané žádosti žalobce.

15. Žalobce vytýká žalovanému, že rozhodl v evidentním rozporu s § 2 odst. 4, § 3 a § 4 správního řádu, aniž by však konkrétně uvedl, v čem tento rozpor spočívá.

16. Uvedená zákonná ustanovení upravují základní zásady činnosti správních orgánů a to zásadu ochrany veřejného zájmu (§ 2 odst. 4), zásadu materiální pravdy (§ 3), zásadu užitečnosti a vstřícnosti veřejné správy, též zásadu veřejné správy jakožto služby veřejnosti (§ 4 odst. 1) a zásadu poučovací povinnosti správního orgánu (§ 4 odst. 2). Jak soud dále vysvětlí, uvedené zásady nebyly v žalobcově případě porušeny.

17. Otázka, zda žalobce mohl využít institut prominutí zmeškání lhůty a zda správní orgán pochybil, když žalobce o tomto nepoučil je v daném případě irelevantní. Citované zákonné ustanovení obsahuje speciální úpravu, která neumožňuje aplikaci § 41 odst. 1 správního řádu, navrácení v předešlý stav – neboli prominutí zmeškání lhůty.

18. Lhůta k podání žádosti explicitně vyplývá z citovaného znění zákona o pobytu cizinců, kdy v rozhodné době byl žalobce oprávněn podat žádost nejdříve 90 dnů a nejpozději 14 dnů před uplynutím platnosti víza. Pokud by důvody, nezávislé na vůli žalobce, žalobci zabránily žádost v zákonem vymezené lhůtě podat, mohl tak učinit ve lhůtě 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů s účinky zachování lhůty. (viz též rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2009, č. j. 9 Ca 279/2008-31).

19. Vízum k pobytu bylo žalobci vystaveno na dobu 24. 2. 2012 až 22. 8. 2012. Lhůta 14 dnů před uplynutím platnosti víza skončila dne 9. 8. 2012.

20. Žalobce uvádí, že důvodem, který mu ve včasném podání žádosti zabránil, bylo úmrtí dědečka, s tím, že dle (nedoloženého) tvrzení žalobce se pohřeb uskutečnil v Arménii 27. 7. 2012. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. 6 As 62/2013 – 32, *„za překážku na vůli cizince nezávislou ve smyslu § 47 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, nelze považovat takovou překážku, která podle všech okolností případu objektivně nezabránila cizinci v podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu.“*

21. Žalobce netvrdí a ani nedokládá, zda se vůbec uvedeného pohřbu zúčastnil, i kdyby soud však z tvrzení žalobce vycházel, nemohl by mu přiznat relevanci, jako důvodu tak zásadního a nezávislého na vůli žalobce, který by mohl odůvodnit závěr, že žádost byla žalobcem podána včas. Jak prokazatelně vyplývá ze správního spisu, žalobce byl dne 6. 8. 2012 na území České republiky, neboť zde vyřizoval vystavení potvrzení o výši zůstatku na účtu, sjednal pojistnou smlouvu a zaplatil pojistné. Není tedy zřejmé, jakým způsobem mu úmrtí dědečka mohlo objektivně znemožnit podání žádosti o prodloužení pobytu, když tak mohl učinit nejen až do dne 9. 8. 2012, ale i daleko dříve, již ode dne 25. 5. 2012. Jak odvolání, tak i podaná žaloba postrádají zcela údaj o tom, kdy žalobcem tvrzený důvod, který mu zabránil žádost podat včas, odpadl, aby bylo možno vůbec posoudit, zda žádost podaná dne 14. 8. 2012 mohla být správními orgány vyhodnocena jako včasná.

22. K další žalobní námitce spočívající v neuplatnění postupu dle 45 odst. 2 správního řádu, soud ve shodě s argumentací žalovaného konstatuje, že uvedené ustanovení míří na odstranění formálních nedostatků žádosti, žádným poučením ze strany správních orgánů však nemůže být zhojena opožděnost jejího podání.

23. Bylo na žalobci, aby v průběhu správního řízení tvrdil a prokázal, že nastaly důvody nezávislé na jeho vůli, které mu umožnily podat žádost až dne 14. 8. 2012, o jaký konkrétní důvod šlo (účast na pohřbu, psychický otřes apod.), a že tento důvod odpadl ke dni 9. 8. 2012 a žádost tedy byla podána ještě ve lhůtě 3 pracovních dnů po odpadnutí této konkrétní překážky.

24. Zásada ochrany veřejného zájmu stanoví požadavek, aby přijaté řešení (vydané rozhodnutí) bylo v souladu s veřejným zájmem, Ústavní soud k této otázce uvádí (PI. ÚS 24/04), že „*Veřejný zájem v konkrétní věci by měl být zjišťován v průběhu správního řízení na základě poměrování nejrůznějších partikulárních zájmů, po zvážení všech rozporů a připomínek. Z odůvodnění správního rozhodnutí pak musí zřetelně vyplynout, proč veřejný zájem převážil nad řadou jiných partikulárních zájmů. Veřejný zájem je třeba nalézt v procesu rozhodování o určité otázce (typicky např. o vyvlastňování) a nelze jej v konkrétní věci a priori stanovit. Z těchto důvodů je zjišťování veřejného zájmu v konkrétním případě typicky pravomocí moci výkonné a nikoliv zákonodárné*“.

25. Zásada materiální pravdy ukládá správním orgánům zjistit skutkový stav v rozsahu umožňujícím rozhodnutí ve věci.

26. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2010, čj. 1 As 51/2010 – 214, „*poučovací povinnost správního orgánu dle § 4 odst. 2 správního řádu z roku 2004 nezahrnuje poskytování komplexního návodu, co by účastník měl nebo mohl v daném případě dělat, aby dosáhl žádaného účinku, ale jen pomoc k tomu, aby mohl zákonem stanoveným způsobem dát najevo, co hodlá v řízení učinit*“.

27. Zásady užitečnosti a vstřícnosti veřejné správy a zásada poučovací povinnosti správního orgánu, jichž se žalobce dovolává, nelze vykládat v rozporu s principem *vigilantibus iura*. Tehdy platná právní úprava, byla dostatečně velkorysá k žadatelům o prodloužení dlouhodobého pobytu, neboť lhůta k podání žádosti byla vymezena velmi široce a i po jejím uplynutí neztrácel žadatel možnost uplatnit žádost, pokud mu v tom zabránily vážné důvody.

28. Konkrétní postup správních orgánů nevykazuje znaky porušení žádné ze shora nastíněných zásad správního řízení, práva žalobce v něm byla šetřena dostatečným způsobem a správní orgány nejednaly svévolně. Pro vydání rozhodnutí obstaraly dostatek podkladů, na jejichž základě učinily závěry souladné s platnou právní úpravou a neodporující veřejnému zájmu. Pokud by žalobce projevil alespoň minimální bdělost při ochraně svých subjektivních práv a žádost podal včas (kdykoli ve lhůtě od 25. 5. 2012 do 9. 8. 2012) nebo odůvodnil a doložil, že tak učinil po odpadnutí překážky ve lhůtě 3 pracovních dnů, řízení by zastaveno nebylo. Volat k odpovědnosti správní orgán a dovolávat se jeho poučovací povinnosti zde není namístě.

29. K poslední žalobní námitce soud konstatuje, že v posuzované věci je zřejmé, že žádost byla podána až po zákonné lhůtě, tedy v době, kdy k tomu žalobce již nebyl oprávněn. Přiměřenost dopadů rozhodnutí nemohla být v předmětném řízení řešena, jelikož řízení bylo zastaveno a o žádosti žalobce nebylo meritorně rozhodováno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2015, č. j. 6 Azs 226/2015 - 27). Proto správní orgány nepochybily, pokud se nezabývaly věcnou stránkou dané žádosti, tedy ani případným zásahem zastavení řízení do soukromého a rodinného života žalobce.

30. O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odstavec 1 s. ř. s., podle něhož žalobce, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu účelně vynaložených nákladů v řízení a žalovaný správní úřad, jemuž by právo na náhradu účelně vynaložených nákladů podle výsledku řízení náleželo, žádné náklady řízení nad rámec běžných činností správního úřadu nevykázal ani neuplatňoval. Z tohoto důvodu Městský soud v Praze vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 27. března 2018

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

